

AH 1834
2021Z03156

Antwoord van minister Ollongren (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 24 februari 2021)

1

Kent u het bericht ‘Klein experiment met poststemmen in Den Haag’?¹

Antwoord 1

Ja

2

Deelt u, ondanks dat het een klein experiment betreft, de zorgen over de uitkomsten van dit experiment? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

De genoemde proef toont aan hoe belangrijk het is dat kiezers van 70 jaar en ouder die per brief willen stemmen heldere uitleg krijgen die zij stapsgewijs kunnen volgen. Deze stapsgewijze uitleg wordt meegestuurd met de briefstembescheiden.

3

Wat gaat u doen om te voorkomen dat bij de Tweede Kamerverkiezingen op grote schaal poststemmen ongeldig moeten worden verklaard omdat de formulieren niet goed zijn ingevuld en/of de verkeerde envelop wordt gebruikt?

Antwoord 3

Essentieel is dat de kiezers hun stempluspas en het briefstembiljet in de retour- envelop doen als ze per brief stemmen. Zonder een stempluspas telt de briefstem niet mee. De kiezer wordt gevraagd het briefstembiljet in de aparte briefstembiljetenvelop te stoppen. Zo is het stemgeheim gewaarborgd. Want na het openen van de retourenvelop wordt meteen de stempluspas eruit gehaald en gecontroleerd. De enveloppe met het briefstembiljet wordt ongeopend in de stembus gedaan. Bij het tellen van de stembiljetten is zo niet meer te achterhalen van wie de stem is.

4

De kiezer wordt gevraagd op de stempluspas een handtekening te zetten. Maar als die ontbreekt, bijvoorbeeld als iemand niet in staat is die te zetten of

¹ <https://nos.nl//2368311>

als het wordt vergeten, is in de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 geregeld dat de briefstem meetelt. In diezelfde wet is ook een voorziening getroffen voor het geval de kiezer zich vergist en het stembiljet niet in de briefstembiljetenvelop doet. In dat geval kan het stembureau het stembiljet zonder het open te vouwen in de stembus kan doen. Voor een overzicht van het wettelijk kader verwijs ik u naar de factsheet in de verkiezingentoolkit voor gemeenten dat schematisch weergeeft wanneer een briefstem terzijde moet worden gelegd en wanneer niet.²

Juist omdat briefstemmen een nieuwe mogelijkheid is waarmee kiezers van 70 jaar en ouder hun stem kunnen uitbrengen, is voorzien in uitgebreide communicatie. Zo worden de kiezers geattendeerd op de mogelijkheid om per brief te stemmen en geïnformeerd over hoe zij dat op de juiste manier kunnen doen. De communicatie verloopt via onder meer de landelijke publiekscampagne, via een printadvertentie in landelijke, regionale en huis-aan-huisbladen en door het verspreiden van de instructiefilm. In al deze communicatie-uitingen wordt verwezen naar de informatie www.elkestemtelt.nl. In de printadvertenties wordt ook verwezen naar het landelijke informatienummer 0800 – 1351 waar kiezers van 70 jaar en ouder terecht kunnen met vragen over het stemmen per brief. Dit telefoonnummer staat ook duidelijk vermeld op de stapsgewijze uitleg die de 2,4 miljoen kiezers van 70 jaar en ouder ontvangen bij de briefstembescheiden.

Kunt u de instructie, die als begeleidend schrijven bij het stemformulier wordt gevoegd, met de Kamer delen? Is het bijvoorbeeld nog mogelijk om deze toelichting, over hoe het formulier geldig moet worden ingevuld en geretourneerd, aan te passen naar aanleiding van de ervaringen met proefstemmingen?

Antwoord 4

De briefstembescheiden, waaronder de uitleg, die de kiezers van 70 jaar en ouder ontvangen zijn te zien in de factsheet Briefstembescheiden (zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/28/factsheet-briefstembescheiden>).

5

Begin december jl. zijn in opdracht van het ministerie van BZK focusgroepen gehouden waarin is getoetst of het voor kiezers van 70 jaar en ouder begrijpelijk was hoe het stemmen per brief gaat. Op basis van de uitkomsten zijn er aanpassingen doorgevoerd op de stempluspas en de uitleg die de kiezer

² [Factsheet terzijdelegging | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

ontvangt bij zijn briefstembescheiden. Het rapport met de uitkomsten van deze focusgroepen heb ik op 12 januari jl.³ aan de Tweede Kamer gezonden.

De verzending van de stempluspas is al volop gaande en vanaf het begin van week 8 start de verzending van de overige briefstembescheiden.

Zijn er eerder proefstemmingen gehouden? Zo ja, wat waren de uitkomsten daarvan? Zo nee, waarom niet? Zijn uw ministerie en/of de Kiesraad betrokken bij dit soort experimenten?

Antwoord 5

Het is mij niet bekend of er eerder door organisaties proefstemmingen zijn gehouden.

6

Worden er nog andere experimenten georganiseerd de komende weken? Zo ja, hoeveel en waar?

Antwoord 6

Dergelijke initiatieven zijn mij niet bekend. Ik verschaf het uitlegmateriaal aan alle partijen die daar om verzoeken. Dit is ook te vinden op www.elkestemtelt.nl en op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2017/11/08/verkiezingentoolkit>

7

Kunt u deze vragen één voor één en zo spoedig mogelijk beantwoorden?

Antwoord 7

Ja.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/kamerstukken/2021/01/12/kamerbrief-over-enkele-toezeggingen-gedaan-bij-behandeling-wet-verkiezingen-covid-19>